

ÕPPEAINE VL0835 (4 AP)**Loomade infektsioonhaigused****Kontrolltöö 1****Küsimused:****I osa: Nakkushaiguste epidemioloogia, ennetamine ja tõrje**

1. Nakkushaiguse mõiste ja nakkushaiguste liigitamise põhimõtted (tooge asjakohaseid näiteid); avage mõisted zoonoos, antroponoos, antropozoonoos.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
2. Mis on hästi määratletavad ja halvasti määratletavad nakkushaigused? Tooge asjakohaseid näiteid.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
3. Loetle nakkushaigustele ühiseid omadusi (min. 4).
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
4. Ava mõiste „infektsioon“ ja selgita mis on võimalikud infektsiooni tagajärjed isendi tasandil.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
5. Kirjelda infektsiooniprotsessi, selle erinevaid etappe ja faase. Sealhulgas selgita järgmiste mõistete tähendust infektsiooniprotsessi kontekstis: inkubatsiooni periood, latentsi- ja prepatentperiood.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
6. Selgita infektsiooniprotsessi iseloomustavate näitajate nagu haiguse kulg ja vorm tähendust, samuti kuidas kirjeldatakse haiguse levikut organismis. Muuseas selgita mõistete vireemia, baktereemia, septitseemia ja tokseemia tähendust.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
7. Kirjelda epidemioloogilist protsessi, selle erinevaid etappe ja faase. Sealhulgas selgita „jäämäe kontseptsiooni“ epidemioloogilise protsessi kontekstis.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
8. Infektsiooni levikut populatsioonis mõjutavad peremehest lähtuvad tegurid.
 - a. Loengumaterjalid
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
9. Infektsiooni levikut populatsioonis mõjutavad haigustekitajast lähtuvad tegurid – Selgita mõisteid patogeensus, virulentsus ja kontagioosus infektsiooni populatsioonidünaamika kontekstis.
 - a. Loengumaterjalid
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
10. Selgita millest sõltub haigustekitaja nakkavuse määr. Too asjakohaseid näiteid.
 - a. Loengumaterjalid
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
11. Selgita mõistet „haigustekitaja stabiilsus“ ja kirjelda selle seost tekitaja ellujäämisstrateegiaga.
 - a. Loengumaterjalid
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.

12. Kirjelda haigustekitajate peamisi ellujäämisstrateegiaid.
 - a. Loengumaterjalid
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
13. Selgita, mis on biotilised keskkonnategurid (too näide) ja kuidas nad on seotud nakkushaiguste levikuga.
 - a. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
 - b. Wobeser, GA, Essentials of Disease in Wild Animals, 7. ptk.
14. Selgita, mis on abiotilised keskkonnategurid (too näide) ja kuidas need on seotud nakkushaiguste levikuga.
 - a. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
 - b. Wobeser, GA, Essentials of Disease in Wild Animals, 7. ptk.
15. Selgita, kuidas mõjutavad sotsaalmajanduslikud tingimused nakkushaiguste levikut loomapopulatsioonides.
 - a. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
 - b. Loengumaterjalid
16. Selgita „efektiivse kontakti“ kontseptsiooni epidemioloogilise protsessi kontekstis
 - a. Loengumaterjalid
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
17. Kirjelda nakkusahela mudelit, nimeta selle komponendid ja nakkuse ülekannet mõjutavaid tegureid
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
18. Ava mõisted nakkuse reservuaar ja nakkusallikas. Too näited.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
19. Selgita mõisteid horisontaalne ja vertikaalne, otsene ja kaudne nakkuse ülekanne. Loetle alaliigid.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. J. Alaots, A. Viltrop, Loomataud ja tauditõrje, Tartu: Eesti Põllumajandusülikool, 2000 (Tartu: Paar)
 - c. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
20. Selgita millised on peamised ökoloogilised tegurid, mis mõjutavad haiguste levikut populatsioonides ja millest need sõltuvad?
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
21. Selgita mõisteid ökosüsteem ja nišš ning nende nähtuste seoseid nakkushaiguste epidemioloogiaga.
 - a. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
22. Loetle populatsiooni arvukust reguleerivaid mehhanisme ja selgita, kuidas on need seotud nakkushaiguste esinemisega populatsioonides (selgitus anda vähemalt ühe teguri kohta)?
 - a. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
23. Selgita Kendall'i lävendi teoreemi olemust selgitades seejuures mõiste „lävinivoo“ tähendust
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
24. Selgita mõistet reproduktsiooni alusarv R_0 , mida see näitab ja millest sõltub.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
25. Selgita mõistet „levitamis-määr“ (karjatasandi R_0), mida see näitab ja mis seda mõjutab.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.
26. Selgita mõisteid punkt- ja progresseeruv epideemia.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. Thrusfield, M. Veterinary Epidemiology, 3d ed. Blackwell Science Ltd., 2005.

27. Selgita, mis on **Reed-Frost'i** mudeli komponendid (lisaks nimetamisele selgita nende olemust), milleks seda mudelit saab kasutada ja milliste haiguste jaoks on see sobivaim.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. Epidemioloogia käsiraamat Ptk 14. veebist
 - c. Thrusfield, M. Veterinary epidemiology – Ptk. 8.
28. Selgita, milles seisneb nakkushaiguste ennetamine käsitledes seejuures mõisteid esmane ja teisene ennetamine.
 - a. Loengumaterjalid;
29. Selgita mõisteid bioturvalisus ja bioturvalisuse programm (vajadus, eesmärk).
 - a. Loengumaterjalid (AV + DP)
30. Mida me peame silmas bioturvalisuse tasemetel all, too selgituseks konkreetseid näiteid.
 - a. Loengumaterjalid; (AV)
31. Kirjelda pideva ehk jooksva deso programmi?
 - a. Loengumaterjalid (DP)
32. Kirjelda lõppdeso programmi?
 - a. Loengumaterjalid (DP)
33. Nimeta kaasaegseid looma- ja linnufarmides kasutatavaid laiatoimelisi desinfitseerimisaineid, kuidas nad toimivad ning kuidas neid desoaineid kasutatakse?
 - a. Loengumaterjalid (DP)
34. Nimeta taudilikvideerimise põhilised (3) strateegiat ja ava nende olemus. Selgita milliste haiguste puhul me ühte või teist kasutame.
 - a. Loengumaterjalid;
35. Selgita nakkushaiguse ohjamise mõistet ja meetodeid, mida me sellel eesmärgil saame rakendada.
 - a. Loengumaterjalid;
 - b. Thrusfield, M. Veterinary epidemiology – Ptk. 22
36. Selgita nakkushaiguste tõrje korraldamise seisukohast, millised on nakkushaiguste tõrje üldmeetmed ja millised erimeetmed ning too asjakohaseid näiteid.
 - a. Loengumaterjalid;
37. Loetle nakkushaiguse diagnoosimise põhi etapid ja nende eesmärgid.
 - a. Loengumaterjalid
38. Loetle haigustekitaja tüpiseerimise meetodeid (minimaalselt 3) ja eesmäärke.
 - a. Loengumaterjalid